

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Kirke-Sag og Kirke-Tidende

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Kirke-Sag og Kirke-Tidende", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 49.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-grundtvig09val-shoot-workid65437.pdf> (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Kirke-Sag og Kirke-Tidende. [Dansk Kirketidende Nr. 1, den 5. Oktober 1845].

Den babyloniske Forvirring af Tanker og Begreber, hvoraf vor Tid bestandig mere lider, og hvori hele Menneskelivet let kan gaae tilgrunde, har en af sine Rødder i den gamle, men stedse tiltagende Sammenblanding og Forvexling af *Sagen* selv og dens *Beskrivelse*, og i det Hele af *Skin* og *Virkelighed*, og *Kirke-Sagen* er netop den, som derved har lidt næsten ubodelig Skade, og staaer i vore Dage øiensynlig Fare for at tabe hele sin Betydning, saa det er paa den høie Tid for dens Venner at gjøre Alt hvad der staaer i deres Magt for at klare den baade i *Livet* og i *Læseverdenen*; men dertil hører først og fremmest, at de selv kan skielne mellem en Kirke og en Kirke-Tidende, hvad de Fleste endnu finder meget vanskeligt. Ligesom det nemlig er den papistiske Overtro, at *Geistligheden* eller Hierarchiet egenlig *udgjør* og skaber *Kirken*, 50 saaledes er det den *Protestantiske* Fordom, at en vis *Beskrivelse* af *Kirke-Sagen*, den være nu apostolisk, kongelig eller videnskabelig, altsaa en *Kirke-Tidende*, egenlig *udgjør* og skaber *Kirken*, og ligesom nu den reen papistiske Kirke derved bliver en blot Kirke-Tjeneste, som et geistligt Skuespil, saaledes bliver den reen protestantiske Kirke en blot Kirke-Skygge, som kun staaer paa Papiret, og om hvilken af disse Kirker der er enten den mest christelige eller den mest velsignede kan man trættes i det Uendelige, da Begge er kirkelige Uting, den Ene et blot *Skin* og den Anden et tomt Krav.

Saa reen protestantisk er imidlertid *Kirken* ikke hos os; thi naar vi tænkte alle *Kirke-Beskrivelser*, selv den hellige Skrift borte, blev der ikke blot en levende Kirketrang tilbage hos Alle dem, der har en *levende* Gud, men blev ogsaa en *christelig Kirke*, bestaaende af Alle dem, der ikke blot er døbt ordenlig, men har virkelig i Hjertet den *Tro*, hvorpaa der fra Begyndelsen er døbt i *Jesu Christi* Navn, og Disses levende Deeltagelse i Alt hvad der angaaer det store Forhold mellem *Gud* og *Menneske* i Tid og Evighed, det udgjør den egenlige *Kirke-Sag*, som aabenbar vilde være et tomt Ord, hvis intet levende Menneske i Landet brød sig om Gud og en Guds-Dyrkelse i Aand og Sandhed.

Om og *hvorvidt* nu enten Bibelen, Ritualet, Alterbogen, Psalmebogen, eller noget Sort paa Hvidt, hører til *Kirke-Sagen*, det beroer aabenbar paa Sammes *virkelige* Forhold til *Kirken* og *Kirketrangen*, et Forhold, der kan tænkes venligt eller fiendtligt, nært eller fjernt, levende eller dødt, og at *oplyse* saavel dette Forhold, som i det Hele *Kirke-Sagen*, det er den nærmeste Opgave for hvert Lands egenlige *Kirke-Tidende*, en Opgave, den umuelig kan løse, dersom Udgiverne betragte Bladet som en *Kirke*, hvis Bogstaver skal, som alle gode *Christne*, i det mindste være *grundnige*; thi paa denne Maade blev *Tidenden* i det Høieste et Speil af den christne Kirke hos os, og ingenlunde af Folkets Forhold til den, eller dens til *Kirke-Trangen*, og hvad der endda var det værste, et saadant Misgreb beviiste, at Udgiverne ikke havde indseet den himmelvide Forskiel imellem at være Medlemmer af samme Kirke, og at skrive i samme *Kirke-Tidende*. Det er derfor et godt Varsel, at Udgiverne af den *Danske Kirke-Tidende* aabne den for enhver Behandling af kirkelige Spørgsmaal, der, efter Omstændighederne, kan findes passende for Gienstanden og for Bladet, enten den saa stemmer med eller strider mod Udgivernes *Tro* og 51 Anskoelse, saa de indrømme Andre den samme Frihed, de selv gjør Fordring paa, det er et godt Varsel for denne *Kirke-Tidendes* Værd og Varighed, og det er tillige et gyldigt Vidnesbyrd om *kirkelig Oplysnings* kiendelige Forspring hos os, thi en saadan Alsidighed er andensteds kun forsøgt af *kirkelig Ligegyldighed*, som nødvendig maatte udelukke *Nidkiærheden* og derved blive allerværst eensidig, medens den her netop udspringer af *Nidkiærhed* for *Sandheden* og *Tro* paa dens seierrige Styrke. Denne Oplysning er imidlertid ogsaa hos os langt fra at være i Alle, saa en saadan *aaben Kirke-Tidende* maa være belavet paa Miskiendelse fra flere Sider, og staaer Fare for at skyes af alle dem, der mene, deres *Tro* kun er saliggjørende, naar enhver Modsigelse deraf undertrykkes, og atter af alle dem, der kun tør haabe Virkning af deres Modsigelse, naar Troen hindres i at forsvare sig, altsaa af alle den *kirkelige Friheds* Modstandere, som endnu er de *Talrigste* i alle Partier; men den Oplysning, der giver Keiseren hvad Keiserens og Gud hvad Guds er, har dog baade et saa *guddommeligt* Rygstyd, og bærer lige fra Begyndelsen saa gode Frugter for hele *Menneskelivet*, at dens Kamp maa være seierrig og dens Krone vis.

Derfor lykønsker jeg baade Udgiverne, *Danmark* og den *Christne Kirke* med dette Foretagende, og skal, saalænge Gud under Liv og Leilighed, selv bidrage hvad jeg kan til en fri Oplysning, som jeg veed, den *christne Kirke* ei blot kan taale, men kræver af alle sine Medlemmer, som Beviis paa, de er »Lysets Børn«, og behøver selv til sin Forklaring, medens jeg ogsaa veed, at en saadan fri Oplysning betaler sig godt i det Land, den voxer, ved i alle Retninger at forberede og paa alle Sider at befæste oplyst Frihed.

Dog, skøndt *Kirken* og *Kirke-Sagen* midt iblandt os nødvendig er den nærmeste Gienstand, en *dansk Kirke-Tidende* maa stræbe at oplyse, saa glæder det mig dog meget, at Udgiverne ei har sat sig andre Grændser, end de, der enten ligge i Sagens Natur eller sættes af Omstændighederne; thi der findes Intet paa *Kirke-Historiens* Enemærker, som jo, under visse Omstændigheder, har sin rette Plads i den nyeste

Kirke-Tidende, og den Christne Kirke kan ingensteds oplyses fra den rette Side, uden at den baade i Henseende til Tiden og Rummet, betragtes i sin »*Almindelighed*«, som hverken *Kirke-Statens* eller *Stats-Kirkernes* chinesiske Mure maae hindre os fra at gjøre *aandelig* gjældende.

52

Til Slutning vil jeg ønske *Kirke-Tidenden* hvad dens Gavnlighed heroer paa: mange velvillige Læsere, der ikke skye Lyset, men søge det, og kræve ikke mere end et saadant Blad og Udgiverne med god Villie kan give, men betænke, at en »*Kirkelig Avis*« er i vor Avis-Tid alle Deeliagere i Kirke-Sagen aldeles uundværlig, saa selv en maadelig var langt bedre end Ingen, og at den ubilligste af alle Fordringer til en Saadan var, at den skulde grundig drøfte alle Kirkelige Anliggender, da det tvertimod ligger i Sagens Natur, at den sædvanlig kun bringer forholdsviis sikkre Efterretninger om kirkelige Tilstande og Begivenheder, med Vink til nøiere Eftertanke, og kun som ved en Undtagelse, nærmere Drøftelse af en kirkelig Gienstand, der netop nu enten for Christenheden i det Hele eller dog for os er af særdeles Vigtighed, Langtfra at en saadan Kirke-Tidende skulde kunne træde istedetfor et Kirkeligt Tidsskrift, haaber jeg, den tvertimod vil bidrage til, især hos *Præster* og *theologiske Candidater* at vække og nære Trangen til et Saadant, hvor hele *Kirke-Sagen* i Forhold saavel til Skolen som til det *Borgerlige Selskab* efterhaanden kunde finde den fri og grundige Drøftelse, den visselig baade fortjener og behøver. Kirke-Staten er i fuld Opløsning, alle Stats-Kirker rave, alle Skole-Raad til deres Understøttelse eller Afløsning har viist sig umodne, og dog er der en Gud over os, en Evighed for os og et uudsletteligt Vidnesbyrd om Begge i os, saa det er paa den høie Tid, uden alle andre Hensyn, at overveie, hvad *Sandheds* Gud forlanger, hvad Guds *Kiærlighed* har givet, og hvad et sandhedskiærligt Hjerte kan tilfredsstilles, trøste og glæde sig ved.